

Urząd Statystyczny w Poznaniu

OPRACOWANIA SYGNALNE

Data opracowania:
lipiec 2017

ul. Wojska Polskiego 27/29
60-624 Poznań

tel.: 61 27 98 200
fax: 61 27 98 100

SekretariatUSPOZ@stat.gov.pl
poznan.stat.gov.pl

Edukacja i wychowanie w województwie wielkopolskim w roku szkolnym 2016/2017

System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1943) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1842 z późniejszymi zmianami).

Prezentowane informacje, z wyjątkiem szkół wyższych, opracowano na podstawie Systemu Informacji Oświatowej (SIO) administrowanego przez Ministerstwa Edukacji Narodowej. Źródłem danych o szkołach wyższych jest roczne Sprawozdanie o studiach wyższych (S-10).

System oświaty i wychowania w Polsce obejmuje dzieci młodzież w wieku od 3 do 21 lat, jednak status instytucji obowiązkowych mają wyłącznie szkoły podstawowe (łącznie z oddziałami zerowymi przygotowującymi do nauki szkolnej, w ramach szkół podstawowych lub przedszkoli) oraz gimnazja.

Wychowanie przedszkolne, jako pierwszy etap edukacji, dotyczy dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej i realizowane jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych oraz od roku szkolnego 2008/09 również w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych. Z dniem 1 września 2004 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 6 lat w przedszkolu albo w oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej. W latach szkolnych 2011/12–2015/16 obowiązek ten dotyczył dzieci 5-letnich.

W latach 2009/10–2013/14 i ponownie od roku szkolnego 2016/17 dzieci 6-letnie mogły rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej na wniosek rodziców. W roku 2014/15 6-latki poszły do szkoły obowiązkowo, przy czym obowiązek szkolny objął tylko dzieci urodzone w pierwszej połowie roku 2008. W roku szkolnym 2015/16 naukę rozpoczęły dzieci urodzone w drugiej połowie 2008 r. (7-latki) oraz pełen rocznik dzieci 6-letnich urodzonych w roku 2009.

W następstwie przyjęcia ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw z dnia 29 XII 2015 r. (Dz. U. z 2016 r. poz. 35) nastąpiło przywrócenie poprzedniej regulacji. W roku szkolnym 2016/17 obowiązkiem szkolnym ponownie zostały objęte dzieci 7-letnie. Dzieci urodzone w 2009 r., które poszły do szkoły w poprzednim roku szkolnym, w roku 2016/17 mogły kontynuować naukę w I klasie szkoły podstawowej.

Na kolejnych etapach edukacji (po wychowaniu przedszkolnym) obowiązujący aktualnie system oświatowy obejmuje: 6-letnie szkoły podstawowe, 3-letnie gimnazja oraz od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne. Od roku szkolnego 2012/13 nie prowadzono naboru do klas pierwszych w liceach profilowanych i uzupełniających liceach ogólnokształcących dla młodzieży i dorosłych, technikach uzupełniających dla młodzieży oraz zasadniczych szkołach zawodowych i technikach dla dorosłych, wskutek czego szkoły te zostały zlikwidowane. Od roku szkolnego 2013/14 nie prowadzi się naboru do klas pierwszych w technikach uzupełniających dla dorosłych. Aktualnie szkoły ponadgimnazjalne obejmują: 2-3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące, 4-letnie technika, szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne, a także 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce, nie dotyczą natomiast Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

Dane o szkołach, z wyjątkiem liczb dotyczących absolwentów, podane są według stanu na początku roku szkolnego (30 września) lub akademickiego (30 listopada). Dane o absolwentach prezentowane są według stanu na koniec poprzedniego roku szkolnego, a w przypadku szkół wyższych – w roku akademickim.

Miarą powszechności nauczania są współczynniki skolaryzacji:

brutto – relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (niezależnie od wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania;

netto – relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.

MIARY POWSZECHNOŚCI NAUCZANIA

W końcu września 2016 r., tj. na początku roku szkolnego 2016/17, liczba uczniów we wszystkich typach szkół w województwie wielkopolskim wyniosła 478,6 tys. W populacji mieszkańców województwa wielkopolskiego uczniowie stanowili 13,7%. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym liczba uczniów ogółem zmniejszyła się o 5,1%, głównie wskutek cofnięcia zmiany dotyczącej dolnej granicy obowiązku szkolnego i tym samym powrotu 6-latków do placówek wychowania przedszkolnego. Funkcjonujący w Polsce system oświaty i wychowania obejmuje osoby w wieku od 3 do 21 lat, natomiast obowiązek szkolny, od roku szkolnego 2016/17, ponownie dotyczy osób od 6 do 18 roku życia, przy czym dla 6-latków oznacza to obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego w przedszkolach lub oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W roku 2016/17 obowiązek szkolny był realizowany w ok. 96% (od 95,9% w grupie wiekowej 16–18 lat do 96,7% w grupie 13–15 lat). Dzieci 6-letnie obowiązek edukacyjny zrealizowały w 98,9%, z tego 80,3% odbywając roczne przygotowanie przedszkolne, a 18,6% – ucząc się w I klasie szkoły podstawowej.

TABL. 1. WSPÓŁCZYNNIKI SKOLARYZACJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku	2015/16			2016/17		
		ogółem	mężczyźni	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
		w %					
BRUTTO							
Szkoły podstawowe	7–12 lat ^a	94,2	94,0	94,4	98,9	98,9	98,9
Gimnazja	13–15	101,9	103,2	100,5	103,1	104,0	102,2
Szkoły ponadgimnazjalne	16–18	118,6	120,0	117,0	118,3	119,8	116,8
zasadnicze zawodowe ^b	16–18	21,8	28,2	15,0	21,0	27,5	14,2
licea ogólnokształcące	16–18	54,0	44,2	64,3	52,9	42,7	63,7
technika ^c	16–18	42,8	47,7	37,8	44,4	49,6	38,9
Szkoły policealne	19–21 lat	17,4	9,7	25,5	17,2	9,3	25,6
NETTO							
Placówki wychowania przedszkolnego	6 lat ^d	98,2	98,2	98,2	80,3	83,1	77,4
Szkoły podstawowe	7–12 ^a	93,4	92,9	93,9	94,7	94,9	94,4
Gimnazja	13–15	94,5	93,8	95,2	94,2	93,6	94,9
Szkoły ponadgimnazjalne	16–18	90,7	88,4	93,1	90,8	88,5	93,3
zasadnicze zawodowe ^b	16–18	18,7	24,3	12,8	18,3	23,9	12,3
licea ogólnokształcące	16–18	39,8	28,2	52,1	39,3	27,2	51,9
technika ^c	16–18	32,1	35,9	28,2	33,3	37,3	29,0
Szkoły policealne	19–21 lat	6,0	3,2	9,1	5,4	2,6	8,4

^a W roku szkolnym 2015/16 grupa wieku 6–12 lat. ^{b–c} Łącznie ze szkołami: ^b specjalnymi przysposabiającymi do pracy, ^c artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^d W roku szkolnym 2015/16 w wieku 5 lat.

Miarą powszechności nauczania są współczynniki skolaryzacji, liczone w ujęciu brutto (na poszczególnych poziomach kształcenia niezależnie od wieku osób uczących się) i netto (dla osób w grupie wieku odpowiadającej danemu poziomowi kształcenia). Współczynniki brutto przekraczające 100% (w szkołach ponadgimnazjalnych 118,3%; przed rokiem 118,6%) oznaczają, że liczba osób uczących się na danym poziomie kształcenia jest większa od liczby ludności z grupy wiekowej odpowiadającej temu poziomowi (w szkołach ponadgimnazjalnych osoby spoza grupy 16–18 lat). Współczynniki netto najwyższe wartości osiągnęły w szkołach podstawowych dla grupy 7–12 lat (94,7%; przed rokiem dla grupy 6–12 lat 93,4%), w gimnazjach dla grupy wiekowej 13–15 lat (94,2%; przed rokiem 94,5%) oraz w szkołach ponadgimnazjalnych dla odpowiadającej temu poziomowi nauczania grupy wiekowej 16–18 lat (90,8%; przed rokiem 90,7%). Współczynniki skolaryzacji rozpatrywane według płci na niższych szczeblach edukacji kształtują się podobnie. Wyraźne różnice uwiadcniają się na poziomie ponadgimnazjalnym; w roku 2016/17 wskaźnik netto dla kobiet w liceach ogólnokształcących wyniósł 51,9% wobec 27,2% dla mężczyzn, w technikach – 29,0% wobec 37,3%, a w szkołach zasadniczych zawodowych – 12,3% wobec 23,9%.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

Według stanu w końcu września 2016 r., w województwie wielkopolskim działalność edukacyjną prowadziło 1910 placówek wychowania przedszkolnego, tj. o 61 więcej niż w poprzednim roku szkolnym. Liczba ta obejmowała: 1220 przedszkoli (o 36 więcej niż przed rokiem), 2 zespoły wychowania przedszkolnego (o 1 mniej), 69 punktów przedszkolnych (o 5 mniej) oraz 619 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych (o 31 więcej). Zdecydowaną większość placówek wychowania przedszkolnego (72,0%) stanowiły jednostki publiczne, choć w ciągu roku ich udział zmniejszył się o 1,0 p.proc.

TABL. 2. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Placówki ogółem		W tym			
			przedszkola		oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Placówki	1849	1910	1184	1220	588	619
w tym na wsi	955	981	460	474	457	475
Miejsca w przedszkolach	x	x	110354	118262	x	x
w tym na wsi.....	x	x	34804	38502	x	x
Oddziały	5789	6463	4784	5288	888	1049
w tym na wsi	2277	2594	1535	1745	692	802
Dzieci	113309	131709	96281	110783	15660	19456
w tym na wsi	42065	50585	29599	35303	11765	14622
w tym w wieku: 6 lat	5768	32931	3841	23395	1871	9451
5 lat	40259	36212	31844	31093	8211	4814

W roku szkolnym 2016/17 wychowaniem przedszkolnym objęto 131,7 tys. dzieci, tj. o 16,2% więcej niż przed rokiem, w tym 128,4 tys. w wieku 3–6 lat. Na 1000 dzieci z tej grupy wiekowej w zajęciach placówek wychowania przedszkolnego uczestniczyło 832 dzieci, w tym w przedszkolach 699 wobec – odpowiednio – 682 i 579 przed rokiem. Widoczna różnica w poziomie tego wskaźnika w dwóch kolejnych latach wynika z ponownego wzrostu udziału 6-latków, którzy w minionym roku szkolnym w zdecydowanej większości nie rozpoczęli nauki w klasie I szkoły podstawowej, do czego zobowiązywała obowiązująca poprzednio ustawa o systemie oświaty, pozostając w placówkach przedszkolnych. Dla porównania, we wrześniu 2015 r. 6-letnie przedszkolaki stanowiły zaledwie 5,1% ogółu dzieci uczęszczających do placówek wychowania przedszkolnego i 13,7% ogółu dzieci z tego rocznika, podczas gdy w 2016 r. te udziały zwiększyły się odpowiednio do 25,0% i 80,3%. W przedszkolach udział 6-latków w porównaniu z poprzednim rokiem wzrósł o 17,1 p.proc. do 21,1%, a w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych zwiększył się o 36,7 p.proc. do 48,6%.

Ponad połowa placówek wychowania przedszkolnego w województwie wielkopolskim jest zlokalizowana na wsi (w 2016 r. stanowiły one 51,4%), natomiast udział dzieci wiejskich w ogólnej liczbie dzieci objętych edukacją przedszkolną wyniósł 38,4%, tj. o 1,3 p.proc. więcej niż w 2015 r. Blisko połowę placówek na wsi stanowiły oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych (475 oddziałów, tj. 48,4% ogółu funkcjonujących tam placówek i 76,7% wszystkich oddziałów przedszkolnych przy szkołach w województwie). Ponadto na wsi działały 474 przedszkola (48,3% ogółu wiejskich placówek wychowania przedszkolnego i 38,9% wszystkich przedszkoli w województwie), a także 1 zespół wychowania przedszkolnego oraz 31 spośród 69 punktów przedszkolnych.

W roku szkolnym 2016/17 do jednej placówki wychowania przedszkolnego uczęszczało średnio 69 dzieci, z tego w placówkach publicznych było przeciętnie 77 dzieci, a w niepublicznych – 49. Do placówek funkcjonujących w miastach uczęszczało przeciętnie 87 dzieci, podczas gdy w placówkach zlokalizowanych na terenach wiejskich było to średnio 52 dzieci. Na jedno przedszkole przypadało przeciętnie 91 dzieci (w miastach 101; na wsi 74). Obsada miejsc w przedszkolach kształtowała się na poziomie wyższym od obserwowanego w poprzednim roku szkolnym; na 100 miejsc przypadało tu średnio 94 dzieci,

z tego w miastach 95, a na wsi 92 (przed rokiem odpowiednio: 87, 88 i 85). W większości powiatów dzieci w przedszkolach było mniej niż miejsc. Najmniejsze obciążenie obserwowano w powiecie wrzesińskim, gdzie miejsca były zajęte tylko w 80% (przed rokiem w 68%), a ponadto w powiatach: poznańskim (w 89%; przed rokiem w 87%), złotowskim i pleszewskim (w 89%; przed rokiem w 84%) oraz w Lesznie (w 90%; przed rokiem w 79%) i powiecie chodzieskim (w 91%; przed rokiem w 84%). W powiecie konińskim liczba miejsc odpowiadała liczbie dzieci, natomiast niewielki niedobór miejsc odnotowano w powiatach: tureckim, międzychodzkiem i śremskim, gdzie na 100 miejsc przypadało średnio 105 dzieci.

SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

We wrześniu 2016 r. w województwie wielkopolskim nowy rok szkolny rozpoczęło 1228 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (o 5 więcej niż przed rokiem), w tym 66 szkół specjalnych (o 1 więcej). W zdecydowanej większości były to szkoły publiczne, choć w porównaniu z poprzednim rokiem ich odsetek zmniejszył się o 0,6 p.proc. do 90,1%. W miastach przybyło 10 nowych szkół, w tym 6 niepublicznych, natomiast na wsi ubyło 5 szkół. W szkołach podstawowych uczyło się 227,0 tys. uczniów (o 8,4% mniej niż przed rokiem). Na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego utrzymała się liczba uczniów w szkołach specjalnych (2,4 tys.). W miastach do szkół podstawowych uczęszczało 134,7 tys. dzieci i młodzieży (o 8,1% mniej niż w poprzednim roku szkolnym), natomiast na wsi uczyło się 92,2 tys. osób (o 9,0% mniej). Zatrzymanie w przedszkolach większości 6-latków, na skutek cofnięcia obowiązku szkolnego dla dzieci urodzonych w 2010 r. i pozostawienia w gestii ich rodziców decyzji o podjęciu nauki w szkole, spowodowały znaczny spadek liczby pierwszoklasistów. We wrześniu 2016 r. naukę w klasie pierwszej rozpoczęło 16,9 tys. uczniów, tj. o 69,3% mniej niż przed rokiem, a pierwszoklasiści stanowili 7,5% ogółu uczniów szkół podstawowych wobec 22,3% w roku szkolnym 2015/16. W czerwcu 2016 r. naukę na poziomie podstawowym zakończyło 34,0 tys. uczniów (o 1,7% więcej niż przed rokiem), w tym 462 osoby w szkołach specjalnych. Większość szkół podstawowych (86,8%) podlegała jednostkom samorządu terytorialnego.

TABL. 3. SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017		Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹	
			ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta
Szkoły podstawowe (bez szkół specjalnych)	a	1158	245479	119309	33057	16306
	b	1162	224584	108943	33567	16424
w tym:						
filialne	a	48	1623	794	66	32
	b	50	1396	679	67	27
artystyczne ogólnokształcące bez uprawnień zawodowych	a	5	927	545	117	62
	b	5	906	551	126	77
sportowe i mistrzostwa sportowego	a	8	4509	2092	584	272
	b	7	3771	1776	617	290
Szkoły podstawowe specjalne	a	65	2421	845	414	122
	b	66	2377	808	462	169

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

W roku szkolnym 2016/17 w województwie wielkopolskim na jedną szkołę podstawową dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) przypadało średnio 193 uczniów (przed rokiem 212). Wyższy wskaźnik notowano w miastach, gdzie wyniósł on 358 uczniów na szkołę wobec 116 na wsi (przed rokiem 399 wobec 127), a także w szkołach publicznych – 206 uczniów na szkołę wobec 80 w niepublicznych (przed rokiem 225 wobec 84). Przeciętna liczba uczniów w szkołach podstawowych specjalnych wyniosła 36 osób, tj. o jedną osobę mniej niż w poprzednim roku. Na jeden oddział w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) w 2016 r. przypadało średnio 18 uczniów (w szkołach publicznych 19; w niepublicznych 12), natomiast w szkołach specjalnych – średnio 6 uczniów (odpowiednio 6 i 3 uczniów na oddział).

GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

W roku szkolnym 2016/17 działalność oświatową w województwie wielkopolskim prowadziły 683 gimnazja dla dzieci i młodzieży, tj. o 4 więcej niż przed rokiem. W miastach funkcjonowało 348 szkół tego typu (o 4 więcej niż w poprzednim roku szkolnym), a na wsi – 335 (podobnie jak przed rokiem). Większość gimnazjów stanowiły szkoły publiczne (87,8%). W ogólnej liczbie gimnazjów było 71 szkół specjalnych, tyle samo co przed rokiem. We wrześniu 2016 r. w wielkopolskich gimnazjach uczyło się 103,6 tys. uczniów, tj. o 0,5% mniej niż przed rokiem. W miastach liczba uczniów gimnazjów wynosiła 66,9 tys. (o 0,1% mniej niż w poprzednim roku). Na wsi uczyło się w tym czasie 36,8 tys. gimnazjalistów (o 1,6% mniej). Naukę w klasach pierwszych we wrześniu rozpoczęło 35,3 tys. uczniów, tj. o 1,6% więcej niż w poprzednim roku szkolnym. W gimnazjach specjalnych uczyło się 2,4 tys. uczniów, w tym 682 osoby w klasie pierwszej. Kolejny rocznik absolwentów kończących naukę na poziomie gimnazjalnym w czerwcu 2016 r. liczył 33,9 tys. osób. W tej liczbie znalazło się 791 absolwentów gimnazjów specjalnych. Dla większości gimnazjów (84,9%) organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego.

TABL. 4. GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017	Szkoly	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta	
Gimnazja (bez szkół specjalnych)	a	608	101711	49060	33305	16421
	b	612	101195	49067	33126	16171
w tym:						
z oddziałami przysposabiającymi do pracy	a	20	2588	849	821	262
	b	19	2166	652	819	279
sportowe i mistrzostwa sportowego	a	2	752	319	235	98
	b	5	1764	814	575	288
Gimnazja specjalne	a	71	2446	971	784	324
	b	71	2448	954	791	350
w tym z oddziałami przysposabiającymi do pracy	a	2	119	69	63	33
	b	3	184	91	84	38

1 Z poprzedniego roku szkolnego.

W roku szkolnym 2016/17 na jedno gimnazjum dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) w województwie wielkopolskim przypadało średnio 165 uczniów, tj. o 18 osób mniej niż w szkołach podstawowych i o 2 osoby mniej niż w poprzednim roku. W miastach wskaźnik był wyższy od średniej i wyniósł 224 uczniów wobec 113 na wsi (przed rokiem 227 wobec 115), a w gimnazjach publicznych wyższy od notowanego dla szkół niepublicznych (181 wobec 63; przed rokiem 183 wobec 61). W gimnazjach specjalnych było przeciętnie 34 uczniów, tyle samo co przed rokiem.

W 2016 r. nie zmieniły się wskaźniki uczniów na oddział. Nie wliczając szkół specjalnych, w jednym oddziale gimnazjum ogółem oraz w gimnazjum publicznym uczyło się przeciętnie 22 uczniów, a w szkołach niepublicznych 16 uczniów. W gimnazjach specjalnych na jeden oddział przypadało średnio 8 uczniów.

SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE DLA MŁODZIEŻY

Kolejny poziom edukacji młodzieży w aktualnie obowiązującym systemie oświatowym tworzą szkoły ponadgimnazjalne, obejmujące szkoły: zasadnicze zawodowe, licea ogólnokształcące, technika, specjalne szkoły przysposabiające do pracy oraz szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe.

TABL. 5. SZKOŁY PONADGIMNAZJALNE DLA MŁODZIEŻY¹

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ²		
		ogółem	w tym dziewczęta	ogółem	w tym dziewczęta	
Zasadnicze szkoły zawodowe	a	150	22984	7606	7571	2554
	b	154	21585	6987	7325	2486
Licea ogólnokształcące	a	184	43346	27715	14692	9560
	b	178	41674	26878	14267	9124
Technika	a	169	46248	19548	10459	4299
	b	169	46699	19591	10305	4431
Specjalne szkoły przysposabiające do pracy	a	47	966	419	183	74
	b	48	1006	431	208	92
Szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe	a	16	1542	1110	238	181
	b	17	1676	1249	205	150
w tym ogólnokształcące	a	6	930	716	150	121
	b	6	953	730	148	117

1 Łącznie ze szkołami specjalnymi. 2 Z poprzedniego roku szkolnego.

W roku szkolnym 2016/17 działalność oświatową w województwie wielkopolskim prowadziło 566 szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży (w tym 86 szkół specjalnych), w których kształciło się łącznie 112,6 tys. uczniów, tj. o 2,1% mniej niż przed rokiem. Największy spadek zanotowały zasadnicze szkoły zawodowe, gdzie liczba uczniów w ciągu roku zmniejszyła się o 6,1%, oraz licea ogólnokształcące – o 3,9%. Przybyło uczniów w specjalnych szkołach przysposabiających do pracy (o 4,1%) oraz w technicach dla młodzieży (o 1,0%), ale relatywnie największy przyrost dotyczył uczniów szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe, których liczba zwiększyła się o 8,7%, w tym w szkołach kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym – o 18,1%.

Podobnie jak w poprzednich latach, najwięcej uczniów skupiały technika (41,5% ogółu uczniów szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży; o 1,3 p.proc. więcej niż w roku szkolnym 2015/16). Licea, z udziałem 37,0% (o 0,7 p.proc. mniej przed rokiem), znalazły się na miejscu drugim, a szkoły zasadnicze zawodowe, których uczniowie wśród ogółu słuchaczy szkół ponadgimnazjalnych stanowili 19,2% (o 0,8 p.proc. mniej niż przed rokiem), na miejscu trzecim.

W szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży nieznacznie przeważali mężczyźni (51,1% ogółu uczniów), przy czym udział ten kształtował się różnie w zależności od typu szkoły. Największą przewagę liczebną mężczyźni mieli w szkołach zasadniczych zawodowych, gdzie stanowili 67,6% ogółu uczniów, a także w technicach – 58,0% oraz w specjalnych szkołach przysposabiających do pracy – 57,2%. Kobiety dominowały w szkołach artystycznych dających uprawnienia zawodowe – 74,5% oraz w liceach ogólnokształcących – 64,5%.

W szkołach zasadniczych zawodowych najwięcej osób kształciło się na kierunkach: inżynieryjno-technicznych (37,5% ogółu uczniów), usług dla ludności (23,1%) oraz produkcji i przetwórstwa (16,1%). Kobiety preferowały kierunki kształcące w zakresie usług dla ludności (53,3% wszystkich uczennic szkół zasadniczych zawodowych), a także biznesu i administracji (32,3%). Uczniowie ze szkół zasadniczych dla młodzieży (bez specjalnych) najczęściej wybierali zawód: mechanika pojazdów samochodowych (14,1% uczniów), sprzedawcy (12,2%), fryzjera (11,3%), kucharza (11,1%), stolarza (6,5%), ślusarza (5,0%), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (4,9%), elektromechanika pojazdów samochodowych (4,3%), elektryka (4,2%) oraz cukiernika (4,1%). Wśród uczniów szkół zasadniczych zawodowych specjalnych najwięcej zdobywało zawód: kucharza (34,2% uczniów), ślusarza (12,8%), cukiernika (8,9%), stolarza (5,4%), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie (4,9%), mechanika pojazdów samochodowych (4,5%) oraz sprzedawcy (3,6%).

Uczniowie techników dla młodzieży najczęściej wybierali kierunki inżynieryjno-techniczne (21,5% uczniów), kierunki z dziedziny usług dla ludności (18,8% uczniów ogółem i 35,4% wszystkich kobiet uczących się w technikach), technologii teleinformatycznych (16,8% uczniów), biznesu i administracji (14,4% uczniów ogółem i 19,2% kobiet), kierunki społeczne (10,5% ogółu uczniów i 19,1% kobiet) oraz architektury i budownictwa (8,5% ogółu uczniów i 8,6% w przypadku kobiet). W technikach dla młodzieży (bez szkół specjalnych) najwięcej uczniów wybierało zawód technika: informatyka (14,4% ogółu uczniów), żywienia i usług gastronomicznych (10,8% uczniów i 19,2% kobiet), ekonomisty (10,5% ogółu uczniów i 19,2% kobiet), logistyka (8,9% uczniów i 9,4% kobiet), mechatroniki (4,9% uczniów), budownictwa (4,2% uczniów), pojazdów samochodowych (4,1% uczniów), hotelarstwa (3,9% uczniów i 7,8% kobiet), a także organizacji reklamy (3,7% ogółu uczniów i 6,5% kobiet) oraz architektury krajobrazu (2,7% ogółu uczniów i 5,2% kobiet). W technikach specjalnych zdobywano zawód technika cyfrowych procesów graficznych (42,9% ogółu uczniów) oraz technika informatyka i fototechnika (w obu przypadkach 28,6% ogółu uczniów).

W 17 szkołach artystycznych (6 ogólnokształcących i 11 kształcących wyłącznie w zakresie artystycznym) w roku szkolnym 2016/17 uczyło się łącznie 1676 uczniów, tj. o 134 osoby więcej niż przed rokiem. Zdobywali oni zawód muzyka (52,3% ogółu uczniów szkół artystycznych), plastyka (24,4%) bądź tancerza (23,3%).

W czerwcu 2016 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży zakończyło 32,3 tys. uczniów, tj. o 2,5% mniej niż przed rokiem. Do egzaminu maturalnego przystąpiło 22,1 tys. osób spośród 24,7 tys. uprawnionych, tj. absolwentów liceów ogólnokształcących, techników oraz ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe. Świadectwo dojrzałości otrzymało 19,1 tys. osób (86,5% ogółu zdających; przed rokiem 83,9%). W szkołach artystycznych ogólnokształcących do matury przystąpiło 147 spośród 148 absolwentów (99,3%), a pozytywny wynik uzyskało 91,2% zdających (przed rokiem 92,4%). Jednocześnie absolwenci tych szkół mieli możliwość składania egzaminu dyplomowego; przystąpiły do niego 142 osoby, a pozytywny wynik uzyskało 139 osób, czyli 97,9% zdających (przed rokiem 95,9%). W liceach ogólnokształcących do egzaminu dojrzałości przystąpiło 13,7 tys. absolwentów, tj. 96,2% uprawnionych, a świadectwo dojrzałości otrzymało 92,8% zdających (przed rokiem 90,0%). W technikach do matury przystąpiło 8,2 tys. absolwentów, tj. 79,7% uprawnionych, spośród których pozytywny wynik uzyskało 76,0% (przed rokiem 73,7%).

Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych i techników, którzy naukę rozpoczęli przed 1 września 2012 r., mieli możliwość zdawania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe według starej formuły. Do egzaminu przystąpiło 5,1 tys. osób, a pozytywnie zaliczyło go 3,6 tys., tj. 69,8% wszystkich zdających (przed rokiem 74,7%), z tego w szkołach zasadniczych zawodowych 78,7%, a w technikach – 65,5% (przed rokiem odpowiednio 84,4% i 73,0%). Ponadto 5,3 tys. absolwentów szkół zawodowych i techników spośród tych, którzy przystąpili do egzaminu zawodowego według nowej formuły, otrzymało świadectwo potwierdzające kwalifikacje w zawodzie.

SZKOŁY POLICEALNE

Uzupełnienie edukacji na poziomie średnim zawodowym zapewniają szkoły policealne. W końcu września 2016 r. w województwie wielkopolskim działalność oświatową prowadziło 198 placówek tego typu (o 2 mniej niż w poprzednim roku szkolnym), w tym 35 określane jako szkoły dla młodzieży oraz 3 szkoły specjalne. We wszystkich typach szkół policealnych kształciło się łącznie 20,1 tys. uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba słuchaczy szkół policealnych zmniejszyła się średnio o 4,5%. Większość uczniów szkół policealnych stanowiły kobiety (72,2%), przy czym w szkołach dla młodzieży oraz w kolegiach ich udział przekraczał 80,0%.

TABL. 6. SZKOŁY POLICEALNE

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
O g ó ł e m	a	200	20991	14979	6442	4960
	b	198	20054	14473	6263	4814
Szkoły dla młodzieży	a	34	2512	2104	911	742
	b	35	2485	2112	927	764
Szkoły specjalne	a	3	28	10	16	8
	b	3	30	13	11	5
Szkoły dla dorosłych	a	161	18372	12800	5403	4110
	b	159	17494	12310	5289	4013
Kolegia	a	2	79	65	112	100
	b	1	45	38	36	32
w tym nauczycielskie kolegia języków obcych	a	1	26	19	37	33
	b	–	–	–	23	20

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

Podobnie jak przed rokiem, w roku szkolnym 2016/17 najwięcej słuchaczy szkół policealnych kształciło się na kierunku biznes i administracja (20,9% ogółu uczniów, 21,0% kobiet i 20,7% mężczyzn). Kobiety często wybierały ponadto kierunki medyczne (22,7%), a także kierunki z zakresu usług dla ludności (18,7%). Mężczyźni preferowali natomiast kierunki z dziedziny higieny i bezpieczeństwa pracy (25,2%) oraz technologii teleinformatycznych (16,5%). Wśród proponowanych zawodów największym zainteresowaniem cieszyły się: technik bezpieczeństwa i higieny pracy (14,5% ogółu uczniów), technik administracji (13,7%), technik usług kosmetycznych (12,9%), opiekun medyczny oraz florysta (w obu przypadkach 6,9%), technik rachunkowości (6,8%), technik informatyk (6,1%), technik masażysta (4,9%) i technik farmaceutyczny (3,6%).

W czerwcu 2016 r. naukę w szkołach policealnych zakończyło 6,3 tys. uczniów, tj. o 2,8% mniej niż przed rokiem. Dla 20,2% ogółu szkół policealnych w województwie wielkopolskim organem prowadzącym były jednostki samorządu terytorialnego, przede wszystkim samorządy powiatowe (dla 11,6%), a 72,7% szkół znajdowało się w gestii jednostek pozostałych, głównie spółek prawa handlowego (32,8% szkół) lub osób fizycznych – pracodawców (27,8%).

SZKOŁY DLA DOROSŁYCH

Edukacja osób dorosłych, umożliwiająca kontynuację przerwanej z różnych względów procesu kształcenia, realizowana jest na poziomie: podstawowym, gimnazjalnym oraz ponadgimnazjalnym. W roku szkolnym 2016/17 w województwie wielkopolskim sieć szkół dla dorosłych zmniejszyła się o 10 placówek i obejmowała 14 gimnazjów oraz 147 liceów ogólnokształcących. Naukę w szkołach dla dorosłych kontynuowało łącznie 16,0 tys. uczniów, tj. o 5,9% mniej niż przed rokiem.

TABL. 7. SZKOŁY DLA DOROSŁYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017	Szkoły	Uczniowie		Absolwenci ¹		
		ogółem	w tym kobiety	ogółem	w tym kobiety	
O g ó ł e m	a	171	17009	7029	6803	3044
	b	161	16005	6646	4933	2149
Gimnazja	a	15	946	273	353	107
	b	14	850	253	325	108
Licea ogólnokształcące	a	156	16063	6756	5314	2603
	b	147	15155	6393	4608	2041
Technika	–	–	–	–	59	8
	–	–	–	–	–	–
Technika uzupełniająca	–	–	–	–	1077	326
	–	–	–	–	–	–

¹ Z poprzedniego roku szkolnego.

W szkołach dla dorosłych przeważali mężczyźni, którzy stanowili 58,5% wszystkich uczniów. W 2016 r. naukę w szkołach dla dorosłych zakończyło 4,9 tys. osób. Liczba absolwentów była o 27,5% mniejsza niż w poprzednim roku.

SZKOŁY WYŻSZE

Według stanu w końcu listopada 2016 r., kolejny rok akademicki zainaugurowały 34 uczelnie wyższe, mające swą siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, wśród których było 13 szkół publicznych. W roku akademickim 2016/17 w wielkopolskich szkołach wyższych kształciło się łącznie 134,0 tys. studentów (o 4,4% mniej niż przed rokiem), z tego 82,9 tys., tj. 61,8% na studiach stacjonarnych, a 51,1 tys., tj. 38,2% – na niestacjonarnych. Proporcje te kształtowały się różnie na poszczególnych uczelniach. Biorąc pod uwagę tylko uczelnie o znaczącym udziale w zbiorowości studiujących, największy odsetek studentów stacjonarnych, podobnie jak przed rokiem, miały: Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego (89,1%), Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego (84,7%), Uniwersytet Ekonomiczny (81,8%), Uniwersytet im. Adama Mickiewicza (78,2%), Politechnika Poznańska (72,6%) oraz Uniwersytet Przyrodniczy (71,2%). Większość studentów stanowiły kobiety (58,8%), a ich przewaga liczebna była widoczna zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Mężczyźni przeważali liczebnie tylko w sześciu spośród 34 wielkopolskich uczelni: w Wyższej Szkole Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu, na Politechnice Poznańskiej, w Wyższej Szkole Logistyki, w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych, w Collegium Da Vinci oraz w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa. Największą uczelnią w województwie wielkopolskim jest Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 2016 r. na licznych kierunkach tej uczelni, wliczając filie, punkty konsultacyjne i zamiejscowe ośrodki dydaktyczne, studiowało łącznie 37,8 tys. osób, tj. 28,2% wszystkich studentów kształcących się na wielkopolskich uczelniach.

TABL. 8. STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
(łącznie z cudzoziemcami)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2015/2016 b – 2016/2017	Ogółem	W tym kobiety	Z liczby ogółem na studiach	
			stacjonarnych	niestacjonarnych
O g ó ł e m	140135	83234	84486	55649
	133992	78801	82855	51137
Uniwersytety	39982	28203	30478	9504
	37847	26405	29583	8264
Wyższe szkoły techniczne	20052	6137	14489	5563
	19241	5929	13965	5276
Wyższe szkoły rolnicze	10111	6179	7202	2909
	9424	5766	6710	2714
Wyższe szkoły ekonomiczne	26000	15880	10101	15899
	26233	15757	10361	15872
Uniwersytety medyczne	6629	4930	5552	1077
	6994	5147	5921	1073
Akademie wychowania fizycznego	3806	2085	3476	330
	4112	2250	3664	448
Wyższe szkoły artystyczne	2064	1410	1893	171
	2126	1481	1965	161
Pozostałe szkoły wyższe	31491	18410	11295	20196
	28015	16066	10686	17329

Według stanu z początku roku akademickiego 2016/17 na 26 spośród 35 uczelni studiowało (głównie w trybie stacjonarnym) łącznie 4,2 tys. obcokrajowców, tj. o 23,8% więcej niż w poprzednim roku. Blisko połowę tej liczby stanowili studenci pochodzący z Ukrainy (2,0 tys. osób, tj. 46,4%). Poza Ukrainą dość licznie reprezentowane były również inne kraje, m.in. Białoruś (6,8% studentów cudzoziemców), Indie (4,1%), Norwegia (4,0%), Stany Zjednoczone (3,7%), Kanada i Hiszpania (po 3,0%) oraz Tajwan (2,7%).

Najwięcej cudzoziemców (1,0 tys. osób, tj. 23,2% ogółu studentów z zagranicy) kształciło się na Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. W strukturze narodowościowej studentów obcokrajowców na tej uczelni, podobnie jak przed rokiem, przeważali Norwegowie (17,0%), obywatele Stanów Zjednoczonych (15,2%), Kanadyjczycy (13,1%) oraz Tajwańczycy (11,6%). Stosunkowo dużo cudzoziemców studiowało też na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (17,6%), w tym głównie pochodzący z Ukrainy (40,8%) i Białorusi (15,0%), w Wyższej Szkole Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu (11,0% ogółu studentów z zagranicy, wśród których najwięcej było Ukraińców – 89,2%), w Europejskiej Wyższej Szkole Biznesu w Poznaniu (6,7% studentów cudzoziemców, głównie pochodzący z Ukrainy – 84,7%), na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu (6,1% studentów cudzoziemców, w tym przede wszystkim pochodzący z Ukrainy – 27,0%, Białorusi – 12,9% i Hiszpanii – 7,4%), na Politechnice Poznańskiej (6,1% studentów z zagranicy, głównie z Indii – 14,5%, Ukrainy – 14,1%, Turcji – 12,1% oraz Iraku – 10,5%), a także w Wielkopolskiej Wyższej Szkole Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wielkopolskiej (5,0% studentów cudzoziemców – wszyscy z Ukrainy). Ukraińcy dominowali też m.in. wśród obcokrajowców studiujących w Wyższej Szkole Handlu i Usług oraz w Wyższej Szkole Bankowej. Studenci pochodzący z Indii największy odsetek stanowili wśród obcokrajowców uczących się w Wyższej Szkole Pedagogiki i Administracji im. Mieszka I. Białorusini przeważali wśród cudzoziemców studiujących na Uniwersytecie Artystycznym. Natomiast na Akademii Muzycznej im. Ignacego Jana Paderewskiego oraz na Uniwersytecie Przyrodniczym największy odsetek cudzoziemców stanowili Chińczycy.

W 2016 r. dyplomy ukończenia studiów: pierwszego stopnia – z tytułem licencjata bądź inżyniera, drugiego stopnia – z tytułem magistra, jak również jednolitych studiów magisterskich, uzyskało 36,1 tys. absolwentów (o 9,2% mniej niż przed rokiem). Wśród absolwentów więcej było kobiet (23,3 tys., tj. 64,6%), a także osób, które studiowały w trybie stacjonarnym (21,5 tys., tj. 59,5%). Najwięcej osób ukończyło w tym czasie studia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (8,5 tys., tj. 23,6% ogółu absolwentów z roku akademickiego 2015/16) oraz na Politechnice Poznańskiej (5,7 tys., tj. 15,9%). Liczną grupą absolwentów studiowała w Wyższej Szkole Bankowej (9,5%), na Uniwersytecie Ekonomicznym (8,8%), Uniwersytecie Przyrodniczym (7,7%), Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego (4,4%), a także w Wyższej Szkole Bezpieczeństwa (2,9%), w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w Kaliszu (2,7%) oraz na Akademii Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego (2,5%).

TABL. 9. ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ
(łącznie z cudzoziemcami)

WYSZCZEGÓLNIENIE a – 2014/2015 b – 2015/2016	Ogółem	W tym kobiety	Z liczby ogółem na studiach	
			stacjonarnych	niestacjonarnych
O g ó ł e m	39739	25832	22766	16973
	36073	23295	21476	14597
Uniwersytety	9447	7416	6964	2483
	8521	6549	6337	2184
Wyższe szkoły techniczne	5889	2002	4715	1174
	5718	2066	4484	1234
Wyższe szkoły rolnicze	3134	2034	2302	832
	2773	1900	2078	695
Wyższe szkoły ekonomiczne	7681	5180	2972	4709
	7058	4808	2949	4109
Uniwersytety medyczne	1582	1276	1252	330
	1590	1244	1306	284
Akademie wychowania fizycznego	1090	653	851	239
	911	536	817	94
Wyższe szkoły artystyczne	721	504	600	121
	640	407	573	67
Pozostałe szkoły wyższe	10195	6767	3110	7085
	8862	5785	2932	5930

W 2016 r. dyplomy ukończenia studiów w województwie wielkopolskim uzyskało 570 obcokrajowców, w tym 498 osób studiujących w trybie stacjonarnym. Najwięcej obcokrajowców zdobyło dyplom Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego (137 absolwentów) oraz Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (105 absolwentów).

Centrum akademickie w województwie wielkopolskim stanowi Poznań, gdzie koncentruje się najwięcej szkół wyższych. W roku akademickim 2016/17 swoją siedzibę miały tu 23 spośród 34 wielkopolskich wyższych uczelni. Ponadto funkcjonowały tu również zamiejscowe jednostki organizacyjne dwóch uczelni spoza województwa wielkopolskiego: filia Papieskiego Wydziału Teologicznego w Warszawie Sekcja św. A. Boboli „Bobolanum” oraz wydział zamiejscowy Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. W roku 2016/17 w Poznaniu studiowało łącznie 112,0 tys. osób (o 3,8% mniej niż przed rokiem), większość (65,9%) na studiach stacjonarnych. Blisko 60% studiujących stanowiły kobiety. Poznańskie uczelnie miały swoje filie, zamiejscowe ośrodki dydaktyczne i wydziały zamiejscowe również na terenie innych województw: Wyższa Szkoła Bankowa w Chorzowie i Szczecinie, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa w Gdańsku, Gliwicach, Jaworznie, Bartoszycach i Giżycku, Wyższa Szkoła Zdrowia, Urody i Edukacji w Gdyni i Szczecinie, Akademia Wychowania Fizycznego w Gorzowie Wielkopolskim, Wyższa Szkoła Edukacji i Terapii w Szczecinie oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza – Collegium Polonicum w Słubicach.

Poza Poznaniem, siedzibami szkół wyższych są również pozostałe miasta na prawach powiatu, tj. Kalisz, Konin i Leszno, ale także Piła, Gniezno i Środa Wielkopolska. Ofertę edukacyjną na poziomie wyższym uzupełnia sieć filii, punktów konsultacyjnych oraz wydziałów zamiejscowych zarówno uczelni wielkopolskich, jak i szkół mających siedzibę w Łodzi, Bydgoszczy, Szczecinie czy Warszawie. Punkty takie umożliwiają mieszkańcom województwa wielkopolskiego studiowanie nie tylko w dużych ośrodkach akademickich, ale także w mniejszych miejscowościach, m.in. w Nowym Tomysłu, Opatówku, Ostrowie Wielkopolskim, Trzciance, Wągrowcu i Wrześni.

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego.